

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego T. K.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 15 lipca 2020 r. T. K. (dalej: Skarżący) działając na podstawie art. 321 § 1 w związku z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb.) oraz w związku z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 979; dalej: u.wyb.2020) wniósł protest przeciwko wyborowi A.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

T. K. zarzucił naruszenie art. 2 ust. 4 u.wyb.2020, poprzez pozbawienie go czynnego prawa wyborczego gwarantowanego przez Konstytucję RP.

W uzasadnieniu wniesionego protestu T. K. wyjaśnił, że jako wyborca na stałe mieszkający w P. i przebywający w Polsce podczas drugiej tury głosowania na terytorium Polski został pozbawiony możliwości oddania głosu z uwagi na posiadanie zaświadczenia o prawie do głosowania (wydane przez Urząd Miasta Ł.), które umożliwiałoby dopisanie do spisu wyborców wyłącznie w Obwodowych Komisjach Wyborczych. Okoliczność ta w ocenie Skarżącego miała wpływ na wynik i ważność wyborów oraz nie miała jednorazowego charakteru.

W odpowiedzi na wniesiony protest Konsul Generalny RP w P. podniósł, że T. K. do listy wyborów sporządzonym przez Konsula Generalnego RP w P. został dopisany zgodnie z art. 35 k.wyb. Z uwagi jednak na uzyskanie przez Skarżącego zaświadczenia o prawie do głosowania w Urzędzie Miasta Ł., które umożliwiło dopisanie T. K. do spisu wyborców w Obwodowych Komisjach Wyborczych, oddanie głosu na terenie Francji nie było możliwe.

Państwowa Komisja Wyborcza oraz Prokurator Generalny nie wniesli odpowiedzi na protest.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Instytucja protestu przeciwko ważności wyborów prezydenckich ma swoje konstytucyjne podstawy. W myśl art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały obecnie zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 zamieszczonych w rozdziale 10 działu I ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 684; dalej: k.wyb.) oraz w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb. zamieszczonych w rozdziale 5 działu V tego aktu prawnego, do których odsyła (w kwestii wskazania sądu właściwego do rozpoznania protestu oraz zasad jego wnoszenia i trybu rozpoznania) art. 83 k.wyb.

W świetle art. 82 § 2-5 k.wyb. prawo wniesienia protestu przysługuje wyborcom, których nazwiska są umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania oraz przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu. Sam protest wyborczy został zaś zdefiniowany w art. 82 § 1 k.wyb., jako protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby. Takie określenie protestu wyborczego koresponduje z brzmieniem powołanego wcześniej art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, a jego konsekwencją jest zawarty w punktach 1 i 2 art. 82 § 1 k.wyb. katalog zarzutów, na których można oprzeć protest. Są nimi: dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalanie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Reasumując, przedmiotem protestu wyborczego jest ważność wyborów lub wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania, ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów.

Określając wymagania formalne protestu, art. 321 § 3 k.wyb. stanowi, że wnoszący protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Dowodami w sprawie z protestu wyborczego są takie środki, które świadczą o istnieniu lub nieistnieniu pewnych faktów i które zarazem uzasadniają przekonanie, że zarzucane w proteście działanie lub zaniechanie jest przestępstwem przeciwko wyborom w myśl przepisów Kodeksu karnego albo postępowaniem sprzecznym z przepisami wyborczymi dotyczącymi głosowania, ustalania wyników głosowania i wyników wyborów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2001 r., III SW 85/01, niepublikowany). Zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy zaś pozostawia bez dalszego biegu protest niespełniający warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Stwierdzić wobec powyższego należy, że zarzut podniesiony w proteście wyborczym wniesionym przez T. K. nie mieści się w przedmiocie protestu określonym w art. 321 k.wyb. Podkreślenia wymaga, że protest powinien dotyczyć

przede wszystkim okoliczności związanych bezpośrednio z samym wyborem Prezydenta RP. Tymczasem podniesiony zarzut naruszenia art. 2 ust. 4 u.wyb.2020 zawiera jedynie delegację ustawową do wydania rozporządzenia przez Ministra Spraw Zagranicznych, nie został poparty odpowiednimi dowodami. Twierdzenie T. K. mówiące o pozbawieniu go możliwości oddania głosu pomimo posiadania zaświadczenia o prawie do głosowania (wydane przez Urząd Miasta Ł.) jest niezasadne. Umożliwiało mu ono dopisanie się do spisu wyborców wyłącznie w obwodowych komisjach wyborczych, w których odbywało się głosowanie osobiste. Ocenę zatem, że stanowiło to naruszenie art. 2 ust. 4 u.wyb.2020 uznać należy za bezzasadną.

Zauważyć należy, że z wyjaśnień Konsula Rzeczypospolitej Polskiej w P. przesłanych Sądowi Najwyższemu wynika, że na terenie Francji nie utworzono Komisji przed którymi możliwe byłoby oddanie głosu osobiście. Informacja ta podana została do publicznej wiadomości, o czym Skarżący w odpowiednim czasie mógł się dowiedzieć. Wobec niezgłoszenia przez Skarżącego zamiaru głosowania korespondencyjnego nie można mówić o naruszeniu przysługującego mu czynnego prawa wyborczego konstytucyjnie gwarantowanego.

Biorąc pod uwagę powyższe, z tych wszystkich względów, na podstawie art. 322 § 1 w związku z art. 321 § 3 oraz art. 82 § 1 k.wyb. postanowiono o pozostawieniu protestu wyborczego bez dalszego biegu.